

Tale til samråd i Ligestillingsudvalget

Formål: Besvare samrådsspørgsmålet E

”Med afsæt i den nye rapport ”Vold og seksuelle krænkelser” fra SDU bedes ministeren redegøre for, hvorfor den/de seneste nationale handlingsplaner mod vold efter ministerens opfattelse har haft så ringe effekt, og hvad ministeren agter at gøre fremadrettet for at mindske det høje niveau for seksuelle overgreb og krænkelser samt partnervold, herunder hvordan ministeren vil inddrage de øvrige partier i læringen og udviklingen, der er nødvendig for at kunne forhandle en virksom ny handlingsplan på plads.”

Tid: ca. 15 minutter

[Det talte ord gælder]

Først og fremmest tak for denne lejlighed til at drøfte partnervold, seksuelle krænkelser og seksuelle overgreb.

Vi har arbejdet med vold i familien og i nære relationer i mange år.

Vi har i dag en omfattende indsats både på det sociale område, i retssystemet og sundhedssystemet. Det er en indsats, der går på tværs af ministerier og på tværs af myndigheder – staten, kommuner og regioner. Alene på socialområdet bruger det offentlige hvert år mere end 200 mio. kr. på botilbud og rådgivning til voldsudsatte kvinder og deres børn.

Det er også et område med mange civilsamfundsaktører og NGO'er, der gør et stort og anerkendelsesværdigt arbejde.

Derudover har vi siden 2002 haft handlingsplaner til bekæmpelse af vold i familien og i nære relationer.

Resultaterne af Statens Institut for Folkesundhed seneste undersøgelse af forekomsten af vold og seksuelle overgreb er bekymrende:

- Antallet af kvinder udsat for *fysisk partnervold* er på samme niveau som i 2005. Mens antallet af partnervoldudsatte mænd er steget.
- Kvinder er dobbelt så udsat for fysisk partnervold som mænd, og de udsættes for den groveste partnervold. Dobbelt som mange unge er udsat for vold, set i forhold til hele befolkningen.
- Ser vi på seksuelle overgreb så har 68.000 kvinder været udsat *seksuelle overgreb*. Heller ikke her er kurven knækket.
- Og som noget nyt viser undersøgelsen, at mere end hver fjerde unge kvinde har været udsat for en ikke-fysisk seksuel krænkelse fx deling af nøgenbilleder, blotteri og uønskede seksuelle kommentarer.

Jeg tror, de fleste af os sidder tilbage med en vis frustration over, at det ikke er lykkedes at knække voldskurven.

Tallene giver stof til eftertanke. Er der noget andet, vi skal gøre, eller noget vi skal prioritere højere? Og er vi dygtige nok til at skabe resultater og reelle effekter.

Helt overordnet må man sige, at vi er ikke dygtige nok, når kurven over partnervold ikke er knækket.

Det er en ringe trøst, at vi ikke står alene med udfordringen. Det europæiske ligestillingsinstitut EIGE, har påpeget, at der heller ikke er andre EU-lande der har et dokumenteret fald i antallet af voldsudsatte.

Der spørges specifikt til, hvorfor handlingsplanerne har ringe effekt.

Handlingsplanerne udgør en lille delmængde af den samlede indsats. Tanken har været, at de skal supplere de permanente indsatser med pilotprojekter, forebyggelse, kampagner og ny viden.

Hvis vi først lidt skal hæve os lidt op i helikopteren, så er der altså også sket en række positive ting siden den første handlingsplan i 2002.

- *Opfattelsen af vold er ændret* fra at være et privat anliggende – husspektakler – til at være et samfundsanliggende. Sammenlignet med de andre EU-lande, er Danmark et af de lande, hvor der er størst enighed om, at vold i hjemmet er uacceptabelt, og hvor flest kender støtteforanstaltningerne til voldsudsatte.
- *Voldsindsatsen er udvidet i forhold til målgruppen.* Den første handlingsplan handlede kun om fysisk vold mod kvinder i familier. Det har udviklet sig til, at vi i dag er helt opmærksomme på, at der også kan være vold blandt unge i kæresteforhold, at mænd kan være voldsudsatte, at fx etniske minoritetskvinder oplever særlige problemstillinger, og at der skal sættes ind over for krænkeren.
- *Voldsbegrebet er også blevet udvidet.* Vi er gået fra, at der alene var fokus på fysisk vold, til også at have fokus på stalking, digitale sexkrænkelser og senest psykisk vold.

Så der ér sket en del siden den første handlingsplan for 16 år siden. Vi har fået en bredere og bedre forståelse for voldsformerne, kompleksiteten, og af de forskellige målgrupper.

Det er på det overordnede niveau. Jeg tror, at en handlingsplan kan være med til at sætte fokus på nye områder, og på at vold ikke er acceptabelt.

Går vi så ned på effekterne af de konkrete indsatser, så er der i den seneste handlingsplan kommet mere fokus på at måle på effekterne. Og der er positive resultater for de personer, der får støtte og hjælp, fx stalkingudsatte og voldsudsatte mænd.

Men jeg mener, at vi skal blive mere systematiske i forhold til at vurdere effekter og resultater.

Det er en dagsorden, der er i fokus blandt satspuljepartiernes eksempelvis med aftale om udviklings- og investeringsprogrammet. Her er der igangsat et omfattende arbejde med systematisk dataindsamling og dokumentation med henblik på at identificere lovende praksis og få mere evidens på social området.

Min ambition er, at vi i en kommende handlingsplan også bliver endnu bedre til at måle på effekterne.

Lad mig lige kort berøre seksuelle overgreb og krænkelse, som spørgsmålet også omhandler. Det har ikke været en del af handlingsplanernes fokus.

Men det betyder ikke, at regeringen ikke har sat ind på området. Tværtimod.

Der er blandt andet sat ind i forhold til digitale sexkrænkelser. Her er strafferammen for uberettiget at dele intimt indhold er hævet fra seks måneders til to års fængsel. Ligesom der er sat ind med oplysningskampagner og materiale, der skal hjælpe både elever, lærere og forældre på ungdomsuddannelser til at tale om sexkrænkelser

Regeringen kom i 2016 med en Voldtægtspakke, hvor vi blandt andet hæver strafferammen for voldtægt fra 2,5 år til 3,5 år, strømliner politiets håndtering af sager om voldtægt og gøre det lettere for ofrene at anmelde en voldtægt.

Senest har regeringen har sat ind i forhold til sexchikane, hvor beskæftigelsesministeren i efteråret blandt andet kommer med et lovforslag, som hæver godtgørelsen i sager om seksuel chikane og Arbejdstilsynets vejledning på området styrkes.

I forhold til det fremadrettede arbejde på voldsområdet vil der fra regeringens side være særligt fokus på psykisk vold.

Justitsministeren vil fremsætte et lovforslag om en selvstændig bestemmelse i straffeloven om psykisk vold, og komme med nye retningslinjer til politi og anklagemyndighed til at håndtere sager om psykisk vold.

Vi lægger desuden op til, at vi under satspuljeforhandlinger drøfter en ny handlingsplan om psykisk og fysisk vold i nære relationer.

I den forbindelse forestiller jeg mig, at indsatserne blandt andet har fokus på:

- For det først at ruste fagfolk, så de bliver bedre til at identificere psykisk vold – både i forhold til børn og voksne.
- For det andet skal der sættes ind med forebyggelse. Både gennem kampagner, der skaber fokus på, at psykisk vold er ulovligt i den brede befolkning. Og gennem indsatser særligt rettet mod de unge.

- Jeg mener også, at vi skal rette opmærksomhed på børn udsat for vold. Vi ved, at børn, der oplever eller udsættes for vold, oftere tager det med sig ind i voksenlivet. Det er et mønster, vi skal have brudt.
- For det tredje skal vi arbejde med at styrke støtte og rådgivning til særligt udsatte grupper. Vi ved, at unge oftere er udsat for vold – både fysisk og psykisk. Voldsudsatte etniske minoritetskvinder er en anden gruppe med særlige udfordringer. Her må vi også kunne gøre det både bedre og mere målrettet.
- For det fjerde skal vi se, om der er områder, hvor vi har brug for mere viden – ikke mindst om psykisk vold.

Jeg er også optaget af, at vi også har fokus på voldsudsatte mænd. Derfor skal de relevante konkrete initiativer omfatte både kvinder og mænd.

Derudover er det allerede aftalt blandt satspuljepartierne, at tilbud til voldsudsatte mænd skal drøftes, når evalueringen af pilotprojektet om botilbud til voldsudsatte mænd er færdig i foråret 2019.

Endelige lægger jeg vægt på, at vi i en kommende handlingsplan - så vidt muligt bygger videre på indsatser, hvor der ser ud til at være effekt.

Det er vigtigt, at vi inddrager den viden og erfaring, der er på området. Jeg har bl.a. selv mødtes med en række aktører på voldsområdet, og jeg er imponeret over, hvad de kan.

Jeg ser dette samråd som en mulighed for at få jeres refleksioner, og jeg ser frem til forhandlingerne om de konkrete indsatser og initiativer under satspuljeforhandlingerne i efteråret.